

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ І КОНЦЕПЦІЙ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності 074 – Публічне управління та адміністрування

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, кафедра
політичної економії

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д.е.н., проф. О.Є. Попов

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою
“25” квітня 2016 року, протокол №9

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Історія економічних теорій і концепцій» є формування системи компетентностей щодо вивчення процесів, пов'язаних з еволюцією економічних теорій та концепцій, визначати тенденції розвитку економічної думки, встановлювати взаємозв'язок між складовими предметної області економічних досліджень

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Історія економічних теорій і концепцій» на практичні заняття відводиться 18 год. навчального часу.

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Історія економічних теорій і концепцій» проводяться у аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіти, які відповідають зазначеним викладачем вимогам, та захищають їх під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією одногрупників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль І. Економічна думка епохи доринкових та нерегульованих ринкових відносин						
1.	Тема 1. Предмет і завдання дисципліни	Здатність визначати закономірності розвитку світової та вітчизняної економічної думки та загальної спрямованості еволюції економічної	1. Предмет «Історії економічних вчень» (ІЕВ). 2. Мета, завдання і значення курсу ІЕВ. 3. Загальна періодизація курсу ІЕВ. Підходи і методи дослідження. Дискусія з питань. 1. Співвідношення	1	ММП	Основна [1,2,5,8] Додаткова [5,6,8, 14,16, 19,24]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		науки; універсальних та спеціальних методів пізнання ІЕТК; її функцій, завдань та категоріального апарату	між економічними теоріями та ідеологією. 2. Основні етапи еволюції економічної думки.			
2.	Тема 2. Економічна думка Стародавнього Світу і Середньовіччя. Меркантилізм	Здатність визначати особливості та закономірності еволюції економічної думки Стародавнього світу, Середньовіччя й епохи меркантилізму, а також значення здобутків її видатних представників	1. Загальна характеристика сутності природно-господарських та соціальних поглядів Стародавнього світу та Середньовіччя. 2. Економічні погляди представників роботодавницьких держав Стародавньої Азії. 3. Економічна думка Стародавньої Греції, Стародавнього Риму. 4. Соціально-історичні джерела, сутність та загальна періодизація меркантилізму. Завдання 1. Визначення загальної спрямованості економічної думки стародавніх античних філософів	1	ММП	Основна [1,2,5,8] Додаткова [2,6,8,10,12,14,19]
3.	Тема 3. Класична школа політичної економії (КШПЕ)	Здатність визначати особливості генезису та еволюції КШПЕ, особливості її предмету та методології дослідження, принципи періодизації, а також значення здобутків видатних представників	1. Історичні умови виникнення і загальна характеристика КШПЕ 2. Перший етап КШПЕ. Економічні погляди У.Петті, П.Буагільбера. 3. Порівняльна характеристика класичної школи Англії та Франції. Теоретична система фізіократів. 4. Другий етап КШПЕ. Економічне вчення А.Сміта.	1	ММП	Основна [1,2,5,8] Додаткова [5,6,8,10,11,12,17,19]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		кожного з етапів	5. Третій етап КШПЕ. Економічне вчення Д.Рікардо. Завдання 2. Аналіз концепції кругообігу всього господарського життя (Ф. Кене)			
4.	Тема 4. Еволюція класичної політичної економії в першій половині XIX ст. Завершення класичної традиції	Здатність визначати причини загасання класичної традиції в 30 - 40-х рр. XIX в., особливості еволюції поліекономії у Франції, Англії й США, а також теоретичні здобутки її видатних представників	1. Історичні передумови трансформації класичної школи політичної економії на межі XVIII ст. – першій половині XIX ст. Зміна теоретичної концепції. 2. Розвиток економічної теорії в Англії. 3. Економічна теорія у Франції. 4. Особливості політичної економії в США. Дискусія з питань. 1. Ф.Бастія. Теорії «послуг», «економічних гармоній», «розподілу суспільного продукту». 2. Теорії «останнього часу» та «утримання» Н.Сеніора. 3. Економічні погляди Дж.С.Мілля. 4. Економічна теорія 30-40-х рр. XIX ст. в США. (Г.Ч.Кері – засновник американської політичної економії).	2	ММП	Основна [1,2,5,8] Додаткова [5,6,8,10,12,14,17,18]
5.	Тема 5. Критичний напрям політичної економії	Здатність визначати особливості генезису та еволюції критичного напрямку ПЕ, усвідомлювати	1. Причини виникнення критичного напрямку політичної економії на початку XIX ст. 2. Економічний романтизм. С. де Сімонді. П.-Ж.	1	ММП	Основна [1,2,5,8] Додаткова [6,8,10,12,17,19]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		предмет та методологію дослідження, а також значення здобутків його видатних представників	Прудон. 3. Економічні погляди К. Родбертуса. Ф. Лассаль і його економічна програма. Дискусія з питань. 1. С. де Сімонді – завершувач французької класичної політичної економії та засновник економічного романтизму. 2. Реформістська економічна концепція П.-Ж.Прудона 3. Економічні погляди К. Родбертуса.			
6.	Тема 6. Виникнення і розвиток марксистської економічної теорії	Здатність визначати особливості генезису та еволюції марксистської економічної теорії, усвідомлювати предмет та методологію дослідження, а також значення здобутків її видатних представників	1. Історичні умови виникнення марксизму в 40-50 рр. XIX ст. 2. Соціальний зміст і теоретико-методологічні джерела марксизму. 3. Загальна характеристика економічного вчення К. Маркса. 4. Вплив марксизму на розвиток економічної думки у XX ст.. Марксизм і сучасність. 5. Причини загальної кризи марксизму у XX ст. Завдання 3. «Надлишкова вартість» в марксистській теорії	2	ММП	Основна [3,4,5,7, 9] Додаткова [2,5,6, 8,10,14, 11,15,18]
7.	Тема 7. Виникнення альтернативної школи політичної економії. Німецька національна поліеконом	Здатність визначати особливості генезису та еволюції альтернативної школи ПЕ, усвідомлювати предмет та	1. Соціальні передумови виникнення історичної школи в Німеччині в XIX ст. 2. «Стара» історична школа. Б. Гільдебранд, В. Рошер, К. Кніс.	2	ММП	Основна [3,4,5,7, 9] Додаткова [2,5,6, 8,10,14, 18,19]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
	ія	методологію дослідження, а також значення здобутків її видатних представників	3. «Нова» історична школа. Г. Шмоллер, Л. Брентано, К. Бюхер, А. Вагнер. 4. «Третя німецька хвиля» або «новіша» історична школа. М. Вебер, В. Зомбарт. Завдання 4. Порівняльна характеристика поглядів на предмет і метод економічної науки у спадщині класичної і історичної шкіл політичної економії.			
Разом за змістовим модулем I			10			
Змістовий модуль II. Учення та напрямки економічної думки кінця XIX – початку XXI століття						
8	Тема 8. Маржиналізм. Становлення неокласичної традиції в економічній теорії	Здатність надавати загальну характеристику досягнень представників маржиналізму	1. Маржинальна революція» та її особливості. Попередники маржиналізму. 2. I етап маржинальної революції: школи, представники, особливості 3. II неокласичний етап маржинальної революції, його теоретико-методологічні особливості. 4. Економічна теорія Дж. Б. Кларка. Завдання 5. Аналіз взаємодії попиту і пропозиції на різних типах ринків	2	ММП	Основна [3,4,5,7, 9] Додаткова [3,5,6, 7,8,10,11,14,17, 19]
9	Тема 9. Загальна характеристика розвитку економічної теорії у XX ст.	Здатність визначати основні складові та особливості розвитку економічної теорії у XX ст.	1. Проблеми соціально-економічного розвитку та їх відображення в економічних теоріях XX ст. 2. Основні напрямки	2	ММП	Основна [1,2,4,5, 7,9] Додаткова [5-8,10,14, 19,24]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
			економічної теорії ХХ ст.: їх характеристика, еволюція і критерії класифікації. Дискусія з питань. 1. Неокласичний напрямок. 2. Радянська економічна думка. 3. Соціал-реформізм.			
10	Тема 10. Кейнсіанство та його особливості в різних країнах	Здатність визначати особливості генезису та еволюції кейнсіанського напрямку ЕТ, а також значення здобутків його видатних представників	1. Історичні умови виникнення кейнсіанства. Теоретична система Дж. М. Кейнса: Економічна програма Дж. М. Кейнса. 2. Державне регулювання економіки. 3. Неокейнсіанство. Посткейнсіанство. Криза кейнсіанства. Дискусія з питань. 1. Неокейнсіанство. Консервативний, ліберальний, радикальний напрямки. Основні теорії та їх представники. 2. Посткейнсіанство. Економічні моделі Дж. Робінсон, П. Сраффи, Н. Калдора.	2	ММП	Основна [2,4,5] Додаткова [2,5,6, 7,8,10, 12,14,19 ,21,22, 24,25]
11	Тема 11. Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм	Здатність визначати особливості генезису та еволюції неокласичного та неоліберального напрямів ЕТ, а також значення здобутків їх видатних представників	1. Історичні умови і чинники трансформації неокласичного вчення у ХХ ст. 2. Консервативна неокласика. Неокласичні теорії економічного зростання. 3. Неолібералізм: єдність концепції, теоретичні школи та економічні погляди провідних	2	ММП	Основна [1,2,3,5, 8,9] Додаткова [2,6,7, 8,10,12, 14,16,19, 23]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
			представників. 4. Неокласичний синтез. Завдання 6. Оцінка попиту на гроші в неокласичній теорії			
12	12. Інституціоналізм	Здатність визначати особливості генезису та еволюції інституціонального напрямку ЕТ, а також значення здобутків його видатних представників	1. Загальна характеристика інституціоналізму. 2. Американський інституціоналізм: 3. Соціально-психологічний напрямок інституціоналізму. 4. Неоінституціоналізм. 5. Сучасна інституціональна теорія. Завдання 7. Оцінка трансакційних витрат та визначення "ринкових пасток"	2	ММП	Основна [2,3,4,5] Додаткова [2,5,6,7,8,10,12,14,19,20,27]
Разом за змістовим модулем II			10			
Разом за навчальною дисципліною			20			

*ПЗ – програмне забезпечення; ММП – мультимедійний проектор.

3. ТИПОВИЙ ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 2

Визначення загальної спрямованості економічної думки стародавніх античних філософів

Завдання 2.1.

Мета вправи: отримати уявлення про загальну спрямованість економічної думки стародавніх античних філософів.

Проаналізуйте таке судження великого Аристотеля: «Мыслима у раба вообще какая-либо добродетель помимо его пригодности для работы и прислуживания? Обладает ли раб другими, более высокими добродетелями, как, например, скромность, мужество, справедливость и тому подобные свойства? Или у раба нет никаких иных качеств, помимо способности служить физическим силам? Ответить «да» и «нет» было бы затруднительно. Если да, то чем они будут отличаться от свободных людей? Если нет, то это было бы странно, так как ведь и рабы – люди и одарены рассудком».

Які проблеми порушує мислитель? Яка Ваша особиста думка з цього приводу? Відповідь обґрунтуйте.

Приклад відповіді на завдання вправи 1

Наведене судження великого філософа якнайкраще ілюструє загальну спрямованість стародавньої соціально-економічної думки на зміцнення існуючого господарського укладу. Аристотель був впевненим прихильником господарських відносин, які склалися у рабовласницькій Греції. Він вважав, що в суспільстві діють природні закони, які зумовлюють поділ людей на вільних та рабів, а їх праці – на розумову та фізичну. Тому ідеалом організації господарства для нього були природні замкнені системи з застосуванням «засобів праці, які розмовляють».

Тому відповідь мислителя може бути тільки наступною: «Раб повинен мати добродетель в слабкій ступені, іменно в такій, щоб його сваволею і владністю не наносили шкоди виконуваним роботам». Доброчесність «необхідно передбачати во всіх істотах, але не однакою формою, а відповідно до призначення кожного».

Сучасна людина, звичайно, не може погодитися з такими розміркуваннями. І не тільки тому, що рабство вже давно скасовано. Сьогодні до загальнолюдських цінностей належать: рівність усіх людей та можливість мати і проявляти свої найкращі здібності.

Завдання 2.2.

Мета вправи: з'ясувати у чому полягає рівняння обміну, яке запропонував Аристотель.

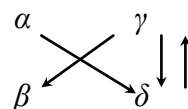
Аристотель підкреслював, що обмін урівнює потреби, а не витрати праці. Але він не виключав останні з процесу утворення вартості товару. Треба скласти пропорцію обміну відповідно Аристотелю, виходячи з того, що А та В – товаровласники; а С та D – відповідно їхні товари.

Приклад відповіді на завдання вправи 2

Історія економічної думки повна парадоксів. Саме у межах хрематистики, яка засуджувалася, а не економіки, яка поважалася, Аристотель виявляє низку провідних категорій майбутньої науки. Він розглядає гроші та їх функції; ціни та ціноутворення; капітал як гроші, які приносять гроші. І хоча хрематистика з часом втратила свою актуальність, проблеми, які великому греку здавалися тупиковими напрямками господарчого розвитку, розглядаються сучасною економічною теорією

Випереджуючи усі дискусії, Аристотель підкреслював, що *обмін урівнює потреби*, а не витрати виробництва та витрати праці. При цьому він не виключав останні з процесу створення вартості товару. Звідси: чим більшою у особи А є потреба в товарі D, який належить особі В, тим більшу кількість свого товару С він віддасть за одиницю товару D і навпаки. Отже за Аристотелем:

$$\frac{\alpha}{\beta} = \frac{\delta}{\gamma}$$

Засіб порівняння потреб – гроші, які стають мірою цінності в силу домовленості між людьми. Гроші – це засіб обміну, тому їх не можна позичати. Відсоток по позикам несправедливий, вважає Аристотель, він каже що «монета не може народжувати монету».

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних (семінарських) занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних (семінарських) занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практ. (семін.) занять	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2					Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	ЗПЗ10	ЗПЗ11	ЗПЗ12	
Максимальна кількість балів	8	8	8	8	9	9	8	9	8	8	8	9	100

ЗПЗ – завдання для практичних (семінарських) занять за темою.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

3. Рекомендована література

Основна

1. Економічна історія: навчальний посібник / І.Ф. Лісна та ін. – Харків: вид. ХНЕУ, 2012, - 244 с.
2. Історія економіки та економічної думки: навчальний посібник. / Г.М. Григорян та ін. – Харків: вид. ХНЕУ, 2010. - 316с.
3. Кліменко О.М. Макроекономіка : навч. посіб. / О.М. Кліменко та ін. [за заг. ред. О.М. Кліменко]. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 259 с.
4. Колесніченко І.М. Інституціональна економіка. / І.М. Колесніченко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2014. – 210 с.
5. Колесніченко І.М. Сучасні економічні теорії: конспект лекцій / Х. : ХНЕУ, 2010. – 163 с.
6. Ліберманівські читання - 2012: економічна спадщина та сучасні проблеми // під заг. ред. В.С. Пономаренка, М.О. Кизима, О.Г. Зими. Х. : ІНЖЕК, 2012. – 276 с.
7. Національна економіка : навч. посіб. / Н.І. Бережна, М.С. Бріль, Л.В. Єфремова, О.М. Кліменко. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 199 с.
8. Павленко А.Ф., Савчук В.С., Зайцев Ю.К. Основи економічних знань : підручник Х. : Фоліо, 2014. – 761 с. – (іл.).
9. Попов О.Є. Мікроекономіка: навч.-практ. посіб. / О.Є. Попов та ін. [за заг. ред. О.Є. Попова]. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 335 с.

Додаткова

1. Бартенев С.А. История экономических учений в вопросах и ответах: Учебно-методическое пособие. – М. : Юристъ, 1998. –192 с.
2. Бартенев С.А. Экономические теории и школы (история и современность): Курс лекций. – М. : БЕК, 1996. – 352 с.
3. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе: Пер. с англ. – 4-е изд. – М. : Дело ЛТД, 1994. – 720 с.
4. Всемирная история экономической мысли: В 6-ти т. / МГУ им. М.В. Ломоносова / Под ред. В.Н. Черковца. – М. : Мысль, 1987 – т.1, 607 с.; т.2, 574 с.; т.3, 606 с.; т.4, 590 с.; т.5, 604 с.; т.6, 580 с.
5. Злупко С. М. Історія економічної теорії: Підручник. – 2-ге вид., - К. : Знання, 2005. – 719 с.
6. История экономических учений: Учеб. пособие для студентов высших экономических заведений. / Под ред. В. С. Автономова и др. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 784 с.
7. История экономических учений (современный этап): Уч-к. / Под общ. Ред. А.Г. Худокормова. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 720 с.
8. Історія економічних учень: Підручник: У 2-х ч. / За ред. В. Д. Базилевича. – 3-є вид. – К. : Знання, 2006. – Ч. 1. – 582 с. – Ч. 2. – 575 с.
9. Костюк В.Н. История экономических учений: Учебн. пос. – М. : Центр, 1997. – 294 с.
10. Майбурд Е. М. Введение в историю экономической мысли. От пророков до профессоров. – М. : Дело, Вита-Прес, 1996. – 544 с.

11. Негиши Т. История экономической теории: Уч-к / Под ред Л. Л. Любимова и С.С. Автономова. – М. : АО «Аспект Пресс», 1995. – 462 с.
12. Сурин А.И. История экономики и экономических учений. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 200 с.
13. Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник. – 2-е вид. – К. : Знання – Прес, 2001. – 514 с.
14. Ядгаров Я.С. История экономических учений: Учебник для вузов: 4-е изд. – М. : ИНФРА-М, 2002. – «Серия «Высшее образование» – 480 с.
15. Абалкин Л. Марксово наследие и современная экономическая наука (круглый стол) // Вопросы экономики. – 2005. – №1. – С. 87 – 132; №2. – С. 118 – 140.
16. Азрилиян А. Большой экономический словарь / Под общ. ред. А. Н. Азрилияна. – 2-е изд. – М. : Институт новой экономики, 1997. – 856 с.
17. Бункина М.К. Монетаризм. – М. : АО «ДИС», 1994. – 80 с.
18. Жид Ш., Рист Ш. История экономических учений: Пер. с франц. – М. : Экономика, 1995. – 544 с.
19. Історія економічних вчень. Конспект лекцій / Грігорян Г.М., Сіроштан М.А., Українська Л.О. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2003. – 252 с.
20. Історія економічних вчень: Навч. посібник / В.М. Двірських, Н.В. Шibaєва та ін. За ред. Архієреєва С.І., Решетняк Н.Б. – Третє видання (стереотипне). – Харків: НТУ «ХП», 2004. – 216 с.
21. Мочерний С. В., Довбенко М. В. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка). Навч. пос. / За ред. С. В. Мочерного. – Львів: «Новий Світ», 2008. – 480 с.
22. Нуреев Р.М. Институционализм: прошлое, настоящее, будущее // Вопросы экономики. – 1999. – №1. – С. 125 – 131.
23. Носова С.С. Пути выхода из экономического кризиса: модели мультипликатора и акселератора. – М. : Изд-во Рос. экон. академии, 1993. – 346 с.
24. Осадчая И. Эволюция кейнсианства в условиях «консервативного сдвига» // МЭМО. – 1990. – №9. – С. 43 – 54.
25. Попов Г. Восстание против кейнсианства: Милтон Фридмен // Вопросы экономики. – 1989. - №12. – С. 139 – 146.
26. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли / Пер. с англ. – М. : Прогресс, 1968. – 564 с.
27. Стиглиц Дж. Ю. Альтернативные подходы к макроэкономике: методологические проблемы и неокейнсианство // МЭМО. – 1997. - №5. – С. 48 – 60, №6. – С. 54 – 64, №7. – С. 60 – 72.
28. Хаусман Д. Экономическая методология в двух словах // МЭМО. – 1994. - №3. – С. 27 – 34.
29. Шаститко А. Е. Фридрих Хайек и неoinституционализм // Вопросы экономики. – 1999. - №6. – С. 43 – 53.
30. Степаненко, Н.О. Економіка добробуту : навч. посіб. / Н.О. Степаненко. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 154 с.

Електронні ресурси

1. Крупнейшая энциклопедия по истории экономической мысли от New School University (NY) – [Ел. ресурс] – Режим доступу: <http://homepage.newschool.edu/het/> – Заголовок з екрану.
2. Лукша П.О. Самовоспроизводство социально-экономических систем. Монографія / [Ел. ресурс] – Режим доступу: http://www.luksha.ru/index_r.html – Заголовок з екрану.
3. Полтерович В.М. Кризис экономической теории. Доклад на научном семинаре Отделения экономики и ЦЭМИ РАН "Неизвестная экономика". – [Ел. ресурс] – Режим доступу: // <http://finmarket.base.net/download/publication/00007.shtml#3#3> – Заголовок з екрану.
4. Салменниemi С. Теория гражданского общества и остсоциализм – [Ел. ресурс] – Режим доступу: www.ecsoman.edu.ru – Заголовок з екрану.
5. Cato Institute. Books & Publications – [Ел. ресурс] – Режим доступу: <http://www.cato.org/publications> – Заголовок з екрану.